

עש"ק פרי' תולדות תש"ע

דעה חכמה לנפשך

פרשת תולדות

שיחות הר"ן

שיחות קודש
מאת מו"ר שליט"א

יוצא לאור ע"י מכון
"יום החכמה"

שע"י ישיבת "תורת הכס" ללימוד הנגלה והנסתר
רח' אהלי יוסף 4, ירושלים עיר"ק תובב"א

**להלן רשימת שיעורי התורה
המתקיימים בבית מדרשינו במשך השבוע**

שיעורים באידיש

- ❖ שיעור בגמרא מסכת סוכה, מפי הר"ג המפורסם ר' יהושע כהן שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 4:00-5:00 אהח"צ.
- ❖ שיעור בשער הכוונות למהר"י זי"ע, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 7:00-8:30 בערב.
- ❖ שיעור בספר נתיב מצוותיך להרה"ק מקאמארנא זי"ע ואוצרות חיים למתחילים מפי מו"ר הגה"צ ביום ג' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בשעה"כ - שבת ביום ד' בשעה 8:15 בערב.

שיעורים בלשה"ק

- ❖ שיעור בספה"ק עץ חיים למתחילים, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, ביום ב' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בספה"ק שיהות הר"ן, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, וסדר התרת קללות לפי מנהג הרש"ש זי"ע, בליל שישי בשעה 8:00.
- ❖ שיהת קודש ברעווא דרעוויין שלוש סעודות (מוזנ צה"כ דר"ת).

ניתן לשמוע שיעורי מו"ר שליט"א ב"קול הלשון"

- ❖ **שיעורים באידיש:** טל' 03-6171086 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספה"ק אוצרות חיים - שיעור מס' 1 (באמריקא ובענגלאנד: 1-33-4-3)
 - שיעור בספה"ק רחובות הנהר, נהר שלום, סידור הרש"ש - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 3-33-4-3)
 - שיעור בהסידות (פר' השבוע) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-33-4-3)
 - שיעור בספר נתיב מצוותיך ואוצרות חיים - שיעור מס' 5 (באמריקא ובענגלאנד: 5-33-4-3)
 - שיעור בשעה"כ שבת - שיעור מס' 6 (באמריקא ובענגלאנד: 6-33-4-3)
 - שיעור בספר אדיר במרום לרמח"ל (טל' 03-6171041) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-5-2-7)
- ❖ **שיעורים בלשה"ק:** טל' 03-6171041 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספר התניא - שיעור מספר 1-2 (באמריקא ובענגלאנד: 1-2-5-2)
 - שיעור בסה"ק שיהות הר"ן (ושער יחז"א) - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 3-5-2-7)
 - שיעור בסה"ק ליקוטי מוהר"ן - שיעור מס' 1-3 (באמריקא ובענגלאנד: 1-3-5-2)
 - שיעור בסה"ק עץ חיים - שיעור מספר 1-1 (באמריקא ובענגלאנד: 1-1-5-2)
- ❖ **שיעורים באנגלית:** טל' 03-6171002 03-6171002 (באמריקא: 6469777900)

כמו כן ניתן לשמוע כל השיעורים בזמן אמירתם בטל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900).
אפשר להשיג הקלטות השיעורים ממערכת קול הלשון בטל' 02-5816622.
ניתן לקבל את הקונטרס מידי שבוע בדואר אלקטרוני ע"י משלוח בקשה לכתובתנו:

tc7@neto.bezeqint.net

ויהי רצון שבכח התורה הקדושה נזכה להתדבק בו ית' בראוי
ולעשות רצונו בלבב שלם למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד
ונזכה כולנו יחד לביאת משיח צדקינו כב"א.

מכון "יום החכמה"
ת.ד. 5245 ירושלים
טל': 057-3153884 057-3153884 טלפקס: 02-5389584

דא"ח רעוא דרעוין פרשת תולדות תשס"ט

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק:
(בראשית כ"ה, י"ט)

בינה, כי אברהם ושרה סוד יחוד או"א עילאין, יצחק ורבקה סוד ישסו"ת (לקו"ת תולדות). יעקב אבינו הוא בבחי' זו"ן.

והנה יש להבין מה שצר קלסתר פניו של יצחק כפני אברהם. והרי אברהם הוא ממדת החסד ויצחק הוא ממדת הגבורה, וידוע שתמונת האדם נתגלה ויוצא מפנימיות נשמתו, וא"כ יש להבין היתכן שדמות דיוקנו דומה לשל אברהם, הרי שני מדות נפרדות הם.

א. שורש התגלות אלקותו ית' בעולם הוא ע"י תפילה ותורה – מ"ן ומ"ד

ותחילה עלינו להתבונן שכל ענין התגלות אלקות בתחתונים, הוא ע"י מה שהשי"ת נתן התוה"ק לבניו. שבזה הוא ית' מתגלה אלינו. וזה נחלק לב' חלקים, תורה ותפילה, התורה היא בסוד מיין דכורין והתפילה בסוד מיין נוקבין, ובזה"ק מובא שכמה שאדם עוסק בתורה זוכה שהתפילה מתעלית. כשאדם במל מהתורה במזיד ח"ו אזי התפילה שלו בקטנות, בחי' צעקה, וכמה שהאדם בקי בתוה"ק במשנה וגמ' ורוי התורה ורוי

פני' רש"י: לאחר שקרא הקב"ה שמו אברהם אח"כ הוליד את יצחק. ד"א ע"י שכתב הכתוב יצחק בן אברהם הוזקק לומר אברהם הוליד את יצחק לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה הימנו מה עשה הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק וזהו שכתב כאן יצחק בן אברהם היה שהרי עדות יש שאברהם הוליד את יצחק:

עוד פרש"י (בראשית כ"ה, כ): **בן ארבעים שנה – שהרי כשבא אברהם מהר המוריה נתבשר שנולדה רבקה ויצחק היה בן ל"ז שנה שהרי בו בפרק מתה שרה ומשנולד יצחק עד העקידה שמתה שרה ל"ז שנה ובת צ' היתה כשנולד יצחק ובת קכ"ז כשמתה שרא' ויהיו חיי שרה וגו' הרי ליצחק ל"ז שנים ובו בפרק נולדה רבקה המתין לה עד שתהא ראויה לביאה ג' שנים ונשאה:**

מנה שהוצרך יצחק להמתין עד ל"ז שנים, כי יצחק אבינו הוא סוד שם ס"ג ומילוי הוא ל"ז, עד שעלה לבן מ' בחי'

אבל מדרגת משה רבינו היא עבודה יותר עמוקה, לא רק להעלות התפילה עד אריך, אלא כמובא בזה"ק שעבודתו של משה רבינו הוא בסוד רזין רזין דמעמי התורה 'זרקא' 'מקף' 'שופר' 'סגולתא'. כי משה רבינו מעלה את השכינה עד ראש הכתר דרדל"א, וכביכול זרק אותה כלפי מעלה עד לשרשה הכי עליון, ומשם משפיע לחכמה בסוד מקף שמחבר ומייחד כל דבר, ומשם נשפע לשופר הוא בחי' הבינה, וסגולתא הוא ג' קוין, חג"ת ונה"י. כי משה רבינו מעלה את השכינה וזורקה כלפי מעלה. ומשם ממשיך לחכמה ובינה וו"ק, וזה האופן אינו רק בחי' הו' כדרגה הראשונה בסוד דוד, אלא הוא כח ה' שע"ג הו'. להרים אותה עד ה' שלמעלה מו'. ולהמשיך שפע העליון משורש השורשים בסוד זרקא.

וזהו עוצם גודל כח הצדיקים שיודעים שהעיקר הוא השכינה הק', הגם שבעולם יש שעושים העיקר מעבודות אחרות, וכמ"ש 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה', הצדיקים יודעים שעיקר דרך העבודה הוא אך ורק להיות דבוק באמונה הק' שהיא בסוד אבן.

ודרך עלייתה היא בשתי הדרכים. אחד בסוד דוד המלך שמייחד כל העולמות והמדרגות, א"ק ואבי"ע ומייחד הכל לאחדות פשוט, בסוד אחד, וזהו דרך העליה עד אריך. אבל משה רבינו בפנימיות יש לו כח יותר עמוק להרים השכינה למעלה מהאצילות, עד רדל"א לכן הוא בסוד זרקא, ומשם נמשך לחכמה בחי' מקיף, ובינה שופר, וסגולתא ו"ק. כי יש

דרזין בסוד ה' עולמות, אזי תפילתו עולה יותר ויותר למעלה למעלה. כי עיקר הנאולה בודאי תלוי בתפילה, אלא שכל ענין התפילה הוא מ"ן, וכל זה תלוי לפי מדרגת התורה שיש לאדם, בזה מעלה התפילה יותר ויותר. ממקרא משנה גמ' הלכה ורזין, כי הצדיק זוכה להעלות התפילה יותר ויותר. וע"י הרזין דרזין שבתורה מעלה את התפילה עד סוד הא"ק ורזא דמיהרא עלאה.

וזהו 'לנוכה אשתו', שהצדיק מתכוין בכל עת לתקן השכינה. כי עיקר הרמת השכינה למעלה הכל תלוי כפי שהאדם הוא מתכוין לשכינה באמת, בחי' לנוכה אשתו, שבאמת מכוין לשכינה הק'.

כי השכינה היא למטה למטה, ואי אפשר לפעול רק בזכות הצדיק שמעלה אותה מירידתה. וזהו עיקר מעלת צדיקי אמת שמעלים את השכינה הק' בתפילתם, בכח לימוד התורה שלהם, זוכים להעלות השכינה מדרגא לדרגא.

ב. שני אופנים בהרמת השכינה, בחי' ו' ובחי' י', בסוד דוד המלך ומשה רבינו

והנה בדרך הרמת השכינה בחי' מלכות, ישנם שני אופנים בכלליות. אופן אחד הוא עד דרך קו אמצעי עד סוד אריך דאצי' בחי' ו', בבחי' דוד המלך שהעלה את המלכות בכח ה' תיבות שמע ישראל ה' אלקינו ה', ה' פרצופים, ומגלה בהם אחדות הפשטות, אחד. ומעלה השכינה בדרך ו', שהקו אמצעי כולל כל הה"פ דאצילות.

החרב הם שני ההין, החרב הוא ו' וראש החרב הוא יו"ד. וכן קשת יש בו שני ווין, שני קוין, וכן רומח וכו', כי כל עסק מלחמתם הוא רק בשמות הקודש.

והמדרגה הגבוהה ביותר היא ענין הקירטא, כמו שדוד המלך הרג את גליית שורש הסט"א, כן יבא משה רבינו רעיא מהימנא ולהרוג הסט"א, בכח של קירטא של משה רבינו, כמו"ש בתיקונים חדשים, שכחו של משה רבינו שיש לו הסוד שמעלה השכינה עד רדל"א, בכחי' היתה לראש פינה', והוא ע"י ז'ורקא', שמרים השכינה ומתענג על שורשה ברדל"א, ומתענג באמונה הק', ובוה ממשיך האור עד מקף, אור החכמה שמקשר כל הענינים, וכן לשופר אור הבינה, עד שממשיך האור עד סגולתא חג"ת נה"י, שיש כח למשה רבינו להעלות השכינה למדרגות הגבוהות ביותר, לא רק כדוד המלך שמעלה אותה בסוד ה' תיבות שמע ישראל ה' אלקינו ה', ה' אבנים, להרוג הסט"א, ולגלות האחד. לא רק עבודה בסוד אריך, היינו מסירות נפש ולחבר כל ה"פ דאצי' לעשות עבודה אחת, כי דוד בסוד אריך, שמקשר כל ה' אבנים ועושה מהם אחד. אבל משה רבינו נכנס יותר עמוק, להעלות השכינה עד שורש השרשים, עד רדל"א, וגם הוא מקשר כל ה"פ, בסוד ז'ורקא מקף וכו', באופן יותר גבוה, שממילא נמשך לחכמה שופר וסגולתא.

יצחק אבינו הוא בסוד משה רבינו, אותיות ק"ץ חיה י'חידה, ובכחו להמשיך השכינה עד חג' הויות בגי' נכת,

למשה רבינו סוד קוצא דאות דלת דאחד, הוא חי' שיש בדו"ד בהעלמה. ובוה נמשך עד הסגולתא, להמשיך הטיפין להשדה אשר ברכו הו"ה.

ג. ויעתר לו ה', כי התפלל לנכה אשתו, היינו להעלות השכינה הק' וז'הו' ויעתר לו ה' כי באמת כח התפילה של יצחק אבינו הוא בסוד משיה, כי יצחק אותיות ק"ץ חי', לכן ויעתר לו ה', כי היה לנכה אשתו, נכה בגי' ג' הויות, בסוד סגול שיש בו ג' נקודות. שזה הסגול מתגלה רק בכח סגולתא של משה רבינו שמעלה השכינה עד רדל"א, בזה נמשך עד ג' הויות, נכה, בזה מהפך כל ההסתרות ונעשה ויעתר לו ה'.

כי רבקה היא בסוד דוד, שמעלה השכינה עד סוד אריך בסוד התבונה שהיא סוד רבקה כנ"ל. בזה רק עולה בסוד ו', משא"כ יצחק חותר למעלה עד השורש העליון, לכן ממשיך היוד, שיש בו ג' קוצין, לנכה אשתו, בכח ה'ז'ורקא' דמשה רבינו.

ד. כח הצדיקים ללחום בסט"א בחרבא וקשתא וכ"ז בכח שמות הקודש

אי' בזה"ק (תיקונים כט: ועוד) שדוד המלך לוחם בסט"א, בכמה וכמה אופנים בחרבא קשתא רומחא וקירטא, וז'הו' כח תפילת צדיקי אמת שמתפללים לה' באמת, ודבקים בשכינה ומעלים אותה מדרגא לדרגא. וכח הקירטא למעלה מהכל, הוא כח המלחמה שיש לצדיקים עם הסט"א. החרב הוא שם הו"ה בעצמו, שני צדדי

1. לימוד התורה ע"מ לקיים, היינו ע"מ לייחד יהוד עליון

אמר חז"ל שתכלית לימוד התורה הוא ללמוד על מנת לעשות (אבות ד' ה'). ופי' הגר"א בהיכלות, על מנת לעשות, היינו על מנת לייחד יהוד עליון. היינו שיוזכה להתדבק בתורה וע"י התורה לייחד העולמות. שכל מחשבתו בתורה לא תהיה כמו עשיו רק להשפיע לאנשים. שעשיו הרשע כולו שערות וצינורות, הר שעיר, שמגדל עצמו כדי להשפיע לאנשים, לעשות לו שם. משא"כ קדושת הצדיקים בסוד ז'אנכי איש חלק, כל נקודת יעקב אבינו הוא עצמות אלקות, מתחילה ועד סוף, אלא שרצון ה' להטיב לנבראיו, ונשפעים הצנורות מסוד אריך. כל זה מחמת שרצונו להטיב לנבראיו, אבל הוא בעצמו דבוק בעצמות אלקות בחי' איש חלק שנמשך ממקום עליון יותר, והוא סוד תיקון ז' דא"א תרין תפוחין דלית תמן שערות, הוא שורש התורה, שזה נמשך מרדל"א דלית תמן דיקנא, רק עצמות אלקות, תענוג השרשי, הוא למעלה מהרצון להטיב לנבראיו, כי הצדיק כשלומד תורה לשמה בלתי לה' לבדו, רק עצמות אלקות בלי כונה להשפיע לאנשים. וגם מה שמתלכש בשערות של עשיו, בשורשו בקדושה שהוא אריך ודיקנא, זה גם בודאי רצון ה' שיהיה איש שדה דקדושה לתקן השדה אשר ברכו ה', אבל הצדיק מקיים זרקא, ומעלה השכינה למעלה עד סוד עתיק, שאינו מתכוין לשום תועלת רק עצמות אלקות. ואינו נכנס במחשבות בעניני הדיקנא להשפיע לאחרים, לעשות לו שם. כי כל זה רק

בכח הקירטא, יותר מרבקה שהיא בבחי' דוד שמעלה השכינה עד אריך. הגם שתפילתה גבוהה מאד, אבל זיעתר לו ה', בסוד העלאת השכינה לרדל"א, בכחו של משה רבינו. ובזה זכו להוליד נשמת יעקב אבינו נשמות ישראל, בני בכורי ישראל.

ויהי כי זקן יצחק ותכחין עיניו מראת.
(בראשית כ"ז, א')

ה'. במחשבה לא עביד מידי, כי אם כשמתעמק בהתאמצות להתדבק בשמות הק'

סוד יצחק הוא גבורה דעתיק הגנוז במוחא סתימאה ששם סוד היין, ולכן כתיב ביה ויבא לו יין, כי הוא סוד הגבורה דגניז במו"ם וע"י האור הזור מוליך למעלה עד רדל"א. כי הצדיקים יש להם כח בדביקותם להתדבק למעלה באופן שמרגישים אור ויחוד האלקי, יהוד של השי"ת. ואי' בזה"ק דמחשבה לא עביד מידי, כי כשהאדם הושב סתם משמות הקודש ומתוה"ק בחיצוניות, הרי אינו פועל היחוד האמת. לכן עיקר מצות לימוד התורה בדיבור, כי במחשבה לא עביד מידי, אעפ"כ כשאדם לומד תורה כעיון, או שרואה היחודים בדביקות במחו, אי"ז בחי' מחשבה אלא כח מהותי, כי רק כשהושב מחשבות בחיצוניות אזי לא עביד מידי, אבל כשמתעמק בשמות הק', ורואה השמות לפני עיניו, כל פעם שרואה השמות לפני עיניו, או שמתאמץ לזכור השמות, הרי אין זה רק במחשבה אלא יהוד ממש.

שעולה להתענג בסוד אבא, עונג אלקי, עד שעולה בעומק יותר עד גבורה דעתיק שמלוכש במו"ם שהוא סוד יצחק, שיכול להעלותו יותר למעלה עד רדל"א, שהוא שעשועים עצמיים של האמונה, ובזה מקבל כחות של יחידה, לא רק כח התענוג האלקי להשתעשע עם ה', אלא הכח לברר בירורים וללחום כראוי נגד הסמ"א, כי עיקר עבודת האדם להתענג עד שיבא לגבורה דעתיק שבמו"ם, ללחום עם הסמ"א לעלות עד וללחום מלחמות ה' עם הסמ"א.

כי השכינה הק' נסתתרת בכל עת והצדיקים צריכים לפתוח התגלות האורות, וע"י שהצדיקים פותחים זאת, בזה ממשיכים מזה המקום, מגבורה דעתיק עד מו"ם, לקבל כחות נפלאים לא רק עונג דאבא אלא לעלות עד יצחק שהוא סוד גבורה דעתיק, לפעול היחודים בכח הגבורה להעלות השכינה בשורש השרשים, ובזה מקבלים כחות של מקף שופר חו"ב, ומגולתא, הטיפה שהוא כח היחוד, להמשיך עד הקשת, עד השדה אשר ברכו ה'. שזה העיקר לתקן את השדה. ולגלות אלקותו ית' בתחתונים, ושלא יעכבוהו כל ההסתרות והמניעות.

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו (שם). פרש"י ויעתר לו – לו ולא לה שאין דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע לפיכך לו ולא לה! (בראשית כה כא).

ענין צדיק בן צדיק היינו שזוכה לסוד ה' שלמעלה מהו, לסוד הרדל"א, שורש השרשים, שהוא כחו של משה רבינו, לא

בחיצוניות בסוד הלבשת השערות, אבל בעצם הוא נשאר בסוד אנכי איש חלק, להיות דבוק בעצמות אלקות.

ואפי' שאין לנו שייכות בזה בשלימות, אבל צריך לפחות שבפנימיות ירצה האדם להתדבק בעצמות אלקות, כי כל יהודי בפנימיות הוא טהור לגמרי, לכן יש להתדבק בפנימיות שירצה רק עצמות אלקות בחי' אנכי איש חלק, רק להתלבש בשערות להשפיע ברכה בעולם. להיות איש שדה לתקן השדה העליונה.

ויעתר לו ה' (בראשית כ"ה, כ"א). כשיהודי רוצה לזכות להרים השכינה הק' באופן של בחי' צדיק שמכניע הקלי' לגמרי, צריך שיהיה בבחי' יצחק, ק"ץ חיה יחידה, להרים השכינה באופן של יצחק בדרך של משה רבינו לא רק עד דיקנא דאריך, שהוא ענין עבודת החיצוניות כמו להחזיר בתשובה כל בני העולם, בודאי שיש בזה קדושה נוראה ושורש עליון, אבל צריך לקבל קדושה משורש השרשים, בסוד ה' שלמעלה מהו, שם חלק לגמרי, עצמות אלקות, ומשם להמשיך לחכמה ובינה, מקף ושופר, ועד לסגולתא – ו"ק. היינו שבודאי ע"י שיתדבק בשורש העליון ממילא יושפע האור למטה עד המדות למעשה ממש.

ז. ע"י ההתדבקות בשורש, מקבלים כחות חדשים ביתר שאת לברר הבירורים כראוי

וזחן דרכו של הצדיק שמתבונן ומייחד יחודי ה' ורואה השמות הק', לא רק בהרהור קל בבחי' מחשבה דלא עביד מידי, אלא מתענג ועולה מדרגא לדרגא, עד

שבמלכות נכנסת לתוך האור ויחד נעשה אויר. וכיון שענין המלכות הוא ההתגלות והתגשמות בבחי' שלא לשם שמים. כמו"ש בלקו"מ (ח"א סי' ק"י) עה"פ 'לא ימושו מפיד', היינו שלא יגשם את התורה, כי האדם מלא ממשות ושלא לשם שמים. וזלה"ק שם: 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיד' (יהושע א): כי התורה היא רוחניות ואשר זך ישר פעלו ושכלו רוחני יכול לתפוס כל התורה כולה ולא ישכח דבר כי דבר רוחני אינו תופס מקום ויכולה התורה להתפשט ולשכון בשכלו אך מי שהוא מגשם דברי התורה ועושה ממנה ממשות אזי יש לה שעור וקצבה כמה הוא יכול לתפוס בשכלו ולא יותר ואם ירצה להשיג יותר אזי ידחה מה שכבר נכנס בשכלו כדרך כל דבר גשמי אם הוא כבר מלא אם ימלאנו יותר ידחה מה שהיה בו כבר. וזהו: 'לא ימוש ספר התורה' (שמות י): 'וימוש חשך' כלומר הזהר שלא תהיה ממשות וגשמיות בדברי התורה 'מפיד' כלומר מחמת פיך שיוצא מאתך יהיה לה ממשות וגשמיות תזהר מזה וזה שאמרו רז"ל (בבא מציעא פה) שהתענה רב יוסף ארבעים יום שיתקיים למודו אחוו ליה לא ימושו מפיד ושוב התענה וכו' אחוו לה ומפי זרעך וכו' כלומר שלא ימושו ויגשמו מפיד ואזי יתקיים תלמודו כי לא יהיה שכחה כי דבר רוחני אינו תופס מקום ודוק".

וכדאי' בתיקונים חדשים שהרשב"י שיבחה את הרע"מ שדיבר ממה שהתלמידי חכמים מכוונים בלימודם לענינים אחרים חוץ ממצויאות הבורא ית'. וזה כביכול מהקלי' בחי' ערב רב שמחליש

רק בסוד התבונה בחי' דוד המלך, בסוד אריך, אלא זוכה לי' שלמעלה מהו', סוד הסגולתא, להרים השכינה בבחי' זרקא עד שורש השרשים, ומי שפועל למעלה למעלה, יכול להמשיך עד סגולתא, דרך מקף ושופר הו"ב, עד מיפת היסוד לפעול היחוד לגלות אלקות בתחתונים, להכניע הנחש שמסתיר התגלות אלקותו ית' בעולם.

כשבני ישראל עוסקים בתוה"ק וחושבים מהשמות של בורא כל העולמים, לא באופן של מחשבה סתם, אלא שמתעמקים, בבחי' חכמה, כשמעיינים היטב ולא רק להתענג על אור אלקי אלא מתעמקים בזה, דרך פנימיות העונג להכנס לגבורה דעתי' שבמו"ם, אזי גם כשנעלם האור ממשיך להתעמק, כי עצם התעמקות בשמות ע"י הבינה ששרשה ממו"ם שהוא סוד יצחק, עי"ז עולים לגבורה דעתיק שמרים עד רדל"א, כי הגבורה הוא אור חוזר. כשמתהיל להנות מן האלקות. בחי' אנכי איש חלק, שלא מעוניין להשפיע לשום אדם, בחי' דיקנא, אלא נהנה מעצם עצמות אלקות, ובזה מקבל כחות של רדל"א לרדת לחו"ב עד סגולתא, הוא סוד הקשת ג' טיפין דיסוד, בסוד יה"ו דיהונתן להמשיך לדוד, להשדה אשר ברכו ה'.

ה. התגשמות אויר'א דהאי עלמא
הוא ע"י חי' שבתוך האור שע"ז
נעשה אויר'

אי' ברמח"ל שמה שהאויר של זה העולם מגושם מאד, והרי באמת אור של ה' נמצא בכל מקום, אלא שבחי' האות י'

רק במחשבה גרידא אלא התבוננות אמיתית ועולה לגבורה דעתיק כחו של יצחק שורש הכירורים דמו"ס, וזה מעלה אותם לשורש השרשים דרדל"א, ובוה זוכה להכנס לגן עדן בחיים היותו.

כ"י גן ועדן הוא החכמה והכינה, העדן הוא העונג האלקי. שכשיש התגשמות האויר, מחשבות מבלבלות בחי' להט החרב המתהפכת לבלבל את מחשבת האדם למלכות דס"א, ולכן רוצה להשפיע בכל עת ולהיות יש, וקשה לו להכלל באור האלקי. משא"כ צדיקי אמת נכנסים לתוך השדה אשר ברכו ה' אפי' שגם הם צריכים להשפיע בחי' שדה אשר ברכו ה', אעפ"כ בפנימיות אינו מתכוין לרגע אחד להיות משפיע, בסוד אויר התחתון והגשמת עוה"ז, אלא עולה תמיד לעצמות אלקות בחי' אנכי איש חלק, מקום שחלק לגמרי, רדל"א, להדבק בה' ולהלביש עצמו בהלבשת הצנורות. כי רבקה היא סוד דוד והיא מגלה שרצון ה' שיעקב יקבל את הברכה, שזהו רצון הבורא להשפיע גילוי אלקות כלל העולם, אבל רק באופן של הלבשה, אבל לא שזה יהיה עצם מחשבת האדם בפנימיותו אפי' לרגע.

ו"אזי זוכה האדם להמשיך הסגולתא, להתקשר לשדה אשר ברכו ה' ולזכות לגלות אלקות בתחתונים. להוציא ה' של האויר המגושם, שיחיה י' אור, וזה כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, כדפי' הרמח"ל שאי אפשר לזכות לגלות אלקות בעולם כל זמן שמכוין בבחי' באויר המגושם, שבזה העולם יש אחיזת הנחש, ומוכרח לעלות לאור ג"ע, אור י', להוציא

לבבות ישראל. כי משה רבינו הוא עצם הפנימיות האלקות שיש בכל יהודי, ושם יש מחשבה בלתי לה' לבדו, בבחי' אנכי איש חלק, שכל עיקר כוונתו בכל עת רק עצמות אלקות, בלי שום כונה להתגדל או להשפיע, רק בהתלבשות. כמו שיעקב אבינו מתלבש בלבושי עשוי, היינו לקבל אורות דהלבשה בחיצוניות כי זה רצון ה' שישפיע לעולם, אבל אי"ז בעצם.

וזהו עיקר הברכה שהשכינה הק' רוצה שנתקנה, שתהיה בבחי' שדה אשר ברכו ה'.

ט. כמה שזוכה להתדבק באור אלקותו ית"ש בלי שום כונה עצמית, הרי הוא נכנס לגן עדן בחיים היותו

ונחזור לעיל. שהאויר של זה העולם מאד מגושם, ועיקר התגשמותו הוא ע"י המחשבות של מלכות, דאנא אמלוך. מחשבות של התפשטות. ועי"ז נעשה האויר מגושם.

משא"כ הצדיקים הם תמיד בגן עדן, בסוד היאורה תשליכוהו, אור י"ה, שמוציאים את ה' מן האויר ונעשה מאויר אור י'. כי המלכות נקראת י' התחתון, והם פועלים שהיא תהיה כלי אל האור, לא בישות והתפשטות, בחי' צנורות הדיקנא שהאדם משפיע על זולתו, הגם שצריך לעסוק בזה אבל שזה לא יהיה עצמות נשמתו, שאז נכנס ה' באור ונתגשם האויר. אלא אדרבה יהיה ה' מהחויץ כלי אל האור, שלא יתגשם האויר. הוא עבודת הצדיק שמתבונן באלקות לא

מנצח המלחמות ומשבר כל המחיצות. וזוה עולה לתענוג השרשי דרדל"א, כי הגבורה דעתיק ומו"ם יש שם אורות דאור חוזר, בזה עולה לתענוג השרשי דזרקא, שבזה יוכל להנות באמת מסוד אנכי איש חלק בשורש. לא רק לשבר הרע ולברר, אלא בעיקר להנות מעצמות אלקות תענוג השרשי, כי כל העבודות הם בסוד לבושים, והעיקר הוא ישמה ישראל בעושו. שכשאדם זוכה לזאת הנקודה בחי' רעיא מהימנא, אזי זוכה להמשיך כח הקשתא, שהוא סוד היבור יהונתן ודוד, שנעשים נשמה אחת בסוד השדה אשר ברכו ה'. ולמטה היינו בי"ע שמתייחדים ביסוד, ומתגלה אלקותו ית' בתחתונים.

**יא. קלסתר פני יצחק כפני אברהם,
לאחד ולהשוות עבודת היגיעה
בעבודת המנוחה**

כי עיקר עבודת הצדיק הוא להבין שאברהם ויצחק הם נשמה אחת, בזיו איקונין שוה, יש שצריך לייחד השמות להכנס בדרך עומק החכמה, ויש שצריך להכנס בדרך היגיעה של התבוננות בשמות ובדביקות. בדרך של יגיעה ונצחון, ויש לסמ"א אחיזה בזה כי רוצה לאחוז בזה הנצחון וההתעמקות. ובשעה שה' לוקח מהצדיק האור האלקי ועליו להכנס לעבודת הנצחון וההתעמקות, אזי עליו להתגבר באופן שיהיה חיבור יצחק ויעקב זיו איקונין דומה. כי כשעולים למו"ם רואים דהיינו הך, כי הגבורה דעתיק מלוכש במו"ם, גבורות הוא סוד חו"ב כאחד, זיו איקונין דומה ממש.

חי' מהאוי"ר. והוא כחו של משה רעיא מהימנא, להעלות השכינה בבחי' זרקא, וכל זה בכחו של יצחק שצריך להתעמק באמת באלקות.

**י. עבודת ה' בבחי' הוד הוא עונג
ומנוחה, ועבודת ה' בחי' נצח הוא
יגיעה ונצחון דקדושה ושניהם
נשרשים בחכמה ובינה**

כי בכל עת מתגלים השמות הקודש והתוה"ק אל הנברא או בסוד האור או בסוד התבוננות ועיון. והמלאך כשהכה את יעקב בגיד הנשה, שהוא בימין, בחי' נצח. כנגד הוד דנוק' (בהבחנה אחת) והוד הוא סוד 'אורפניאל' (ערכי הכינים ח'), בסוד אבא יסד ברתא (זהר ח"ג רנח ע"א) והוא בחי' המנוחה והאור האלקי, והנצח נקרא סוד ז"א שהוא סוד האויר, בסוד כונן שמים בתבונה שמקבל מוחין מבינה שהיא שורש הכלים. ועיקר מה שהסמ"א מונעת שלא יהיה סוד שני כרובים. כי עיקר היחוד הוא בסוד אורפניאל, חכמה והרגשת העונג האלקי, שאז הוא רק דבוק ביחודי החכמה.

ויש שנעלמים אורות דחכמה מהצדיק, ואז צריך לידע איך לפעול היחוד לא רק במחשבה, דמחשבה לא עביד מידי, אלא צריך התבוננות והתעמקות ששרשו בבינה ולמטה הוא כח הנצחון לנצח הסמ"א והעלמה. בכח ההתבוננות. וזוה שלוחם בנצחון בחי' נצח דז"א שעולה לבינה, עי"ז יוכל לעלות עד מו"ם ששם גבורה דעתיק, שמקבל כח לברר הבירורים, שהוא כחו של יצחק שהוא אור חוזר, כי הצדיק נהנה לברר הבירורים כי

ואי' במדרש שיעקב אבינו היה חי בעוה"ז בגן עדן. וכמשחז"ל שנכנס עמו ריה של ג"ע, כי יעקב היה דבוק תמיד בג"ע, והג"ע סבבו בכל עת. כי לא נתן לאות י' שיעשה מאור אויר, שלא לחשוב מהשבות פסולות של מלוכה והתפשמות שזה מגשם האדם, בחי' לא ימושו, ומה שצריך לגלות אלקות הוא רק שליחות בסוד אריך, אבל פנימיות נשמתו רק בסוד אנכי איש חלק, בלא שערות, רק להנות מתענוג השרשי, מאלקות. בסוד רעיא מהימנא. ובוז יוכל לפעול הכונה העליונה כראוי.

יב. כמה שנזכה להתעורר להתאמן בעבודת ה' לשם שמים, נמשיך את הגאולה ברחמים

הנה אנו עומדים בסוף הגלות, ואי' בספה"ק אברהם הוליד את יצחק, שהגאולה לא מוכרה שתהיה בדינים ח"י, כי כל ענין הדינין מתעורר כשאין מעוררים דין דקדושה מלחמת הקודש מלחמת יחיד שכשלומד בעצמו להתעמק באלקות, ולפתוח כל ההסתרות והסתמוות שהסמ"א סותם הדביקות. ומלחמת רבים כשלומדים עם אחרים ומפלפלים בתורה לשם שמים בדביקות אלקי, שלא יהיה שום דין, רק אברהם הוליד את יצחק, שבדרך רחמים יעוררו את השחוק דלעתיה, ישחק, שהוא גבורה דעתיק שגנוז במו"ם וכל הכירורים יעוררו החסד. כי זהו רצון הבורא ית', שיבא משיח ברחמים וחסדים. בלי שום דין, והוא ע"י שנעורר סוד הנצח דקדושה בזמן ההוד. כי כל ענין קדושת חודש כסליו שיש בו אורות בין דנצח בין דהוד, כמבואר בכתבים ותלמידי הארז"ל (פע"ה ושעה"כ

אי' מהמקובלים הקדמונים שהסימן להשגת התורה באמת הוא שיאירו לו ל"ו מסכתות הש"ס באור אלקי. כי עסק התורה בנגלה זהו השדה אשר ברכו ה' בחי' בירורי ב"ע, וזה תלוי בעבודת בחי' יצחק, שיוכל להרים היהודים עד רדל"א שיגיע לסוד זרקא. כי רק ע"י שיצחק דומה לאברהם, היינו שההתעמקות ביהודים בדרך הבינה יהיה בעומק כזה עד שיתדבק בגבורה דעתיק והמו"ם, ויהי כי זקן יצחק שיצחק עולה לבחי' זקנה למעלה עד רדל"א. בחי' היין דדעת זקנים נוחים הימנו, כשנהנה מההתעמקות כמו שנהנה מאור המנוחה והאלקי. שיהנה מהנצחון וההתעמקות ע"י שיעלה לבינה ועד למו"ם ובוז זיו איקונין דומה לאברהם, ובוז יהנה מרדל"א ולהעלות השכינה בסוד זרקא, ובוז יזכה לתקן עד סגולתא, לתקן השדה אשר ברכו ה'. ולזכות ויתן לך האלקים, להשפיע למלכות. מטל השמים, מטלא דבדולחא, רק כך יוכל לתקן השכינה בל"ו מסכתות הש"ס להאיר באורות דחנוכה. בזה יזכה לגלות אלקות עד האכילה והשתיה הגשמית שלא להסיה דעת מה' ככל הענינים הגשמיים, באופן של תמידות. היינו עד שיאירו לו מסכתות הש"ס, שלא ליפול תחת הכ"ח עתים. שבהם יש עתים דאצי' ועתים דבי"ע, זהו כשאינו בקי לתקן הנצח וההוד. לכן עיקר התיקון לתקן נצח והוד, לחיות באור האלקי וקדושה, בחי' הוד, ולנצח בכח השמות את הסמ"א, שיוכל להתייגע בשמות עד שיעלה למעלה למעלה בתענוג השרשי של ההתעמקות שגנוז במו"ם ויהנה מעצמות האמונה שברדל"א.

שכשלומד עם חברים או תלמידים, שיהיה בקדושה, לכוון בפנימיות רק לשורש השרשים דבחי' ואנכי איש חלק. אפי' שכותבים חידושים שיהא כוונתו בפנימיות איש חלק, ישמח ישראל בעושייו. וע"י שעוסקים בתורה"ק מכניעים הסמ"א שלא יינקו מהתורה"ק, ונראה שאין שום ענין בעולם ברוחני ובגשמי שאינו נכלל באותיות התורה. כמה שנזכה לעסוק בתורה הק' לכבודו ית' ולהכלל בו ית', בזה יתגלה הוא יתברך שמו בכל העולמות עליונים ותחתונים ועין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון בביאת גוא"צ ברחמים.

יג. דעה חכמה לנפשך

ויבא לו יין וישת (בראשית כ"ז, כ"ח). אי' בזה"ק (ח"ג קפ"ט) שיעקב אבינו המשיך מיא בחמרא. ואי' בכתבי הרי"א חבר ששני הכרובים נצח והוד הם בסוד מט"מ ומנד"ל. ובעת הגלות יש לשכינה רק כרוב אחד, הוד. וכרוב השני שהוא בחי' מט"מ נעלם, ע"י פגם גיד הנשה. ונשאר רק הוד בחי' סנדל. והתיקון הוא זיבא לו יין וישת' שהוצרך להביא תיקון הנצח, וכיון שהיה שם אחיות זאתה תשופנו עקב' אחר חטא עין הדעת שאי' בכתבי הגר"א שכל ענין המלבושים הם בנצח, ולכן הביא יעקב מיא, שבזה נתתקנו הנצח, ובזה נתייחדו הכרובים פנים בפנים.

יד. [דא"ח לכבוד קדושי באמביי חי"ד]

אי' בזה"ק בהיכלות שהיכל הוד נקרא עצם השמים, וכל הנשמות שנהרגים

(הנוכה) שבחנוכה ישנם גם אורות דנצח וגם דהוד. כי כולו בחי' יוסף בחי' הוד, וכולו בחי' נצח ללחום עם הסמ"א. כי יצחק דומה לאאע"ה, שע"י הנצחון דקדושה עולה ומתעלה עד מו"ם ורדל"א, ובוה זוכה לזיו איקונין הדומה לאאע"ה להתעמק בתורה"ק ושמות הקודש, לנצח הסמ"א, עד שיכנס לתענוג של התעמקות בזה יתעלה לתענוג השרשי.

ולכן נקראין כלי המלחמה כלי זיין, כי אות ז' הוא י' למעלה מו', באופן של סגולתא. כי י' למעלה מהו' יש בו גם בחי' סגולתא. ימין ושמאל ואמצע. שזה עיקר הכלי זיין שיש לבני ישראל להתרומם ליו"ד שלמעלה מהו' לקבל הכחות של משה רבינו שהמשיך את החרב נוקמת נקם ברית, חרב לנקום עבור הקדושה, כי בני ישראל יש להם ברית ביני ובין בני ישראל, ברית אמיתי. וצריך להשתמש עם החרב שיש לבני ישראל, שיש בזה הרבא קשתא ורומחא שיש לבני ישראל, והכל נמשך מהברית שיש לישראל ואבינו שבשמים, שזה הברית הוא ידידות אמת שיש לישראל לחשוב מעצם אלקות, שזה עיקר תענוג של יהודי, שרוצה להתענג בתורה"ק להתדבק בכל עת לאלקות ולנצח כל ההסתרות עד שינצח להתעמק בתורה"ק עד שיזכה לשעשועים עליונים.

ירחם ה' שיתגלה אלקותו ית' בתחתונים בחסד ורחמים, וה"ו שלא תתעורר מדת הדין, כי ניכנס לנצחון דקדושה להתעמק בתורה"ק לשבר הרע בחי' מלחמת יחיד ומלחמת רבים, ללמוד תורה לבדו בבקיאות וכן ברבים ללמוד בקדושה,

בהתבוננות באלקות לא רק בדרך האור בחי' הוד, בחי' אורפניאל, אלא גם באופן של נצחון, להתייגע בתוה"ק ולהתדבק בתפילה בדביקות בנצחון נגד הסמ"א, עד שיעורר שורש הבינה בנקודת חכמה סתימאה דגנוז בו גבורה דעתיק בסוד יצחק שע"י האור הוזר יזכה להתדבק לרדל"א. וכל זה דייקא ע"י שמתדבק באלקות גם בעת העלמות והסתרות. להתעקש להתחנן בתפילות ובקשות בכח ומסירות נפש עד שיזכה לטעום השעשועים העליונים.

וזה פי' דעה לחכמה לנפשך, לחבר הנפש בחי' מלכות לחכמה סתימאה ויותר עד שרשה ברדל"א, בכח סוד 'זרקא' סוד עבודת משה רבינו להרים המלכות עד לרדל"א, ומשם ימשיך להשפיע להו"ב בחי' מקף ושופר, ושם שורש הסגולתא להמשיך הג' טיפין, בסוד יהו"נתן ג' גווני הקשת להשפיע לה'שדה אשר ברכו ה'. וכל זה ע"י שמתקן הנצח, ללבוש הלבושים לא כמו עשיו שהלבושים הוא עצמיות שלו, כולו שערות. אלא להשפיע בסוד הצנורות כי כל יהודי צ"ל 'מאור' לא רק 'אור' ללמוד רק לעצמו, אלא גם להשפיע לאחרים, ללמוד ע"מ ללמודה, הן לכתוב ספרים הן באמירת דרשות, כ"א כפי יכלתו, אבל לא באופן שלוקח השערות למציאות עצמותו כעשיו, אלא שזה לא יהיה התענוג העצמי, בבחי' יעקב איש חלק, לכוון נפשו להתדבק באלקות ללא שום כונה להשפעה. ואעפ"כ להתלבש בהלבשה בחיצונית באלו העבודות כי זהו רצון הבורא. לתקן השדה אשר ברכו ה'.

מבני ישראל, השי"ת מעלה אותם לזה ההיכל העליון. ומובא מהרה"ק הבעל התניא שכל אחד מישראל שנהרג על יהדותו, באותו רגע הוא מקבל קדושה עליונה כמו צדיק שעבד את השי"ת כל ימי חייו בהתפשטות הגשמיות. ומתלבש בפורפירא, היינו בלבוש של השי"ת. וכל זה בהיכל הוד, שיש שם סוד הפורפירא – לבוש תכלת. וכל זה כיון שנהרג אחד מישראל ע"י גוי, שאז הוא בבחינת קידוש השם, ועי"ז נכנסים אלו הנשמות להיכל ההוד.

ויבא יום שיקיים השי"ת את נקמתו בגויים, וינקום דם עבדיו השפוך, אזי הוא ית' לוקח אלו הנשמות שהם יעוררו את הנקמה לעתיד לבא. ובודאי אין השי"ת מוחל על דם ישראל שנשפך כמים. אלא שאלו הנשמות שמתלבשים בלבוש התכלת העליון ע"י מסירות נפשם, הם נכללים באור אלקים חיים, והם יעוררו את הנקמה לעתיד. בבחי' 'מדוע אדום ללבושך' (ישעיה סג, ב), ובוזה יתגלה לעין כל הנקמה שינקום השי"ת לעתיד מאומות העולם.

והחי יתן אל לבו, שעיקר העבודה הוא להעלות מ"ן להשכינה הק', וכל אתערותא דלתתא הוא בחי' אדמומיות. בחי' מדוע אדום ללבושך. וכל זה כי השכינה הק' עומדת רק על כרוב אחד, כי נפגמו הנצח בחי' הלבושים ע"י הטא עה"ד, בסוד מט"מ, ויעקב אבינו תיקן בזה שהביא מים מאתר רחיק, כדי לתקן הנצח, שהוא ענין ז"א שנאמר בו 'כונן שמים בתבונה'. היינו שצריך האדם להתעמק

מיושב, מקום הקלי', אך בשדה מהפכים את הריקנות של בחי' מדבר לתיקוני השדה, והוא ענין עולמות בריאה יצירה עשיה ששם הוא המקום לתקן עבודת השדה, להחזיר הכל לאלקותו ית"ש. ועשיו היה איש שדה, ואם היה זוכה לשוב בתשובה, היה עולה לדרגת משיח בן דוד, בחי' מלכות, בחי' איש שדה. אלא שנפל לקלי', בחי' מדבר, ויצא מן הקדושה לגמרי. משא"כ יעקב עוסק בשתי העבודות בין בחי' בית בחי' אצילות בין שדה בחי' בי"ע.

מז. עשיו איש שעיר, בחי' רצון להיות משפיע וצנור לאחרים. אבל יעקב איש חלק, דבוק בעצם אלקותו ית"ש למעלה מכל הצנורות.

וענין הבית הוא בחי' אנכי איש חלק, חלק בלי צינורות, בחי' עצם אלקות, והגם שתכלית הבריאה היה מחמת שרצונו ית' להטיב לנבראיו, אבל עצם האלקות הוא למעלה מזה הרצון להשפיע, עצם אלקות הוא בחי' חלק, בסוד תיקון ז' 'ואמת' דפנוי משערות. משא"כ עשיו שורשו מהצנורות, אותיות רצון, בחי' אריך. כי למעלה בעתיק אין דיקנא כי הוא נמשך מעצם אלקות, משא"כ אריך הוא בחי' צנורות, עשיו איש שעיר, בחי' גילוי השערות, אבל הצדיק אין לו שום רצון, כי נכלל בעצמות אלקות, רק מלביש עצמו בשערות.

וזהו שעשיו מקומו בהר שעיר, בחי' שערות, שכל חלקו הוא רק להשפיע ולהיות מכובד ושנשים יקבלו ממנו. שאז גם התורה שלומד הוא בבחי'

וע"י דעה חכמה לנפשך, היינו ע"י שיתדבק בח"ם נקודה השרשית, אזי **זחיא כתר לראשך**, הוא הכתר שלמעלה ראש. **נצור מצות קדשך**, מצוה בחי' נצה והוד, בסוד כונת אשר קדשנו במצוותיו וצונו. לתקן הנצה וההוד, לייחד עצמו בה' בתמידות ע"י הודאה, או ע"י לנצה מלחמת ה'. עד שהנצה וההוד יתחברו, ואור זיו איקונין של יצחק יהיה דומה לשל אברהם.

ובזכות יעקב אבינו שתיקן הנצה והמט"ט ע"י המים שהכנים ביין, והשפיע להסנדר"ל שנקרא הוד. בזה אתהדר מיא וכו' היינו שהמשיך החסדים לנזק, שתהיה בבחי' שדה אשר ברכו ה'. **ירחם** ה' שהנשמות שעלו לפורפירא עילאה יעוררו התיקון אהדר נצה לגבי הוד, מיא ביין, ויאירו המוחין הקדושים, שזהו שמן המנורה, חכמה דבינה, ויומתקו כל הדינים, ויתגלו רחמים וחסדים בעולם תיכף ומיד לאלתר. בזה נזכה ל'**שמור שבת קדשך**, שיתגלה עתיקא סתימאה שהוא רחמים גדולים ופשוטים עד אין קץ. כביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

ויגדלו הנערים ויחי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם ישב אהלים. (בראשית כה כז)

מז. יעקב יושב אהלים, בחי' אצילות, עשיו איש שדה בחי' בי"ע כי השכינה הק' נקראת שדה (פע"ח שער השבת ח'), והמדבר הוא מקום שאינו

לבוש ולא בעצם, בעצם צ"ל בחי' אנכי איש חלק, להיות דבוק בעצמות אלקות, לא לכוון שום כונה להשפיע למשהו אחר, רק לעשות נחת רוח לבורא ית"ש ולא לכוונת ישות.

וזהו עיקר תורה לשמה בלתי לה' לבדו, כמו משה רבינו רעיא מהימנא, שבזה שעוסק בתורה בדביקות בעצם האלקות ית"ש, עי"ז זוכה להכניע את הנחש והסמ"א, בחי' הר שער. שזהו"ע שאין לסמ"א בחי' או"א רק בחי' ז"א (שעהפ"ם תולדות), כי אין להם שום נקודה עצמית רק ישות וכבוד עצמי להיות משפיע לשני, משא"כ בקדושה עיקר הכונה רק לכבודו ית"ש שזה כבודו ית' שעוסקים להשפיע תורה ודעת לאחרים. ובזה זוכים לזיתן לך האלקים, לגלות אלקות בתחתונים, ולהמשיך שפע רחמים ממלא דבדולחא בביאת גוא"צ ברחמים.

הב הב, כי כל מה דעביד, לגרמיה הוא דעביד. משא"כ הצדיקים הם בבחי' אנכי איש חלק, דבקים בעצמות אלקות, הגם שגם עוסקים בהשפעה לתלמידים, אבל משפיעים רק בבחי' לבוש. כמו שיעקב אבינו עסק לקחת את הברכות רק כדי לתקן תיקוני השדה, שתהיה בבחי' אשר ברכו ה', לכן צריך להשפיע בתורת התלבשות, אבל אין כוונתם בפנימיות הנשמה שזה העיקר להיות משפיע, כי יהודי צריך לכוון רק עצמות אלקות לא לעשות תכלית מלהיות משפיע וצנור לאנשים, רק בבחי' אנכי איש חלק, הגם שצריך להלביש עצמו בלבושי עשיו, בשערות, כדי להשפיע, כי זהו רצון ה', אבל לא בעצם הנפש.

כי עיקר העבודה ליהודי השדה שהיא השכינה הק' בבי"ע, ולכן צריך להלביש עצמו ולהשפיע, אבל רק בסוד

שיחות הר"ן קב"ט

מן החכמה אין לו שמחת חיים. משא"כ כשעוסק בתורה הוא שמח בשמחה אלקית, ואין היצר מתגבר עליו.

ב. אם אינו יכול לעמוד בתורה, מוכרח שיחיה לו איזה עמל ויגיעה, שלא יפול לאובדן השמחה

ויש שלפעמים מתגבר על האדם קטנות המוחין ואינו עוסק כלל בתורה, אזי צריך לעשות איזה דבר כדי להתגבר על יצרו, שלא לבטל זמנו. כי צריך מאד להזהר בודאי לעסוק בתורה. וח"ו אם אינו יכול להתגבר לעסוק בתורה, צריך לעסוק באיזה עשיה.

כי יש סוד חכמה ובינה, חכמה מנוחה ועונג דקדושה, בינה הוא עמל ויגיעה. וע"י המנוחה דקדושה זוכה לעונג, וע"י העמל ויגיעה זוכה לשמחה. כי אדם לעמל יולד, ובודאי שעיקר התכלית לעמול בתורה, אבל אם ח"ו נפל ואינו עומל בתורה, מ"מ מוכרח שיחיה לו איזה עמל שרק כך יבא לשמחה, כי אם ח"ו מאבד את שמחת החיים, זהו הפתח לכל הנפילות רח"ל.

ג. הסיבה שאין לו שמחה מעסק התורה הוא כשאינו עמל בה

הגם שבודאי עיקר רצון ה' שיעמול האדם בתורה. אלא שיש שהאדם מתמיד

עיקר התגברות התאוה הידוע דהינו תאות המשגל הוא רק מחמת עצבות ומרה שחורה וצריכין להתגבר בכל עז להיות אך שמח תמיד ואמר: אפלו כשנופלין לפעמים לתוך רפש וטיט שקשה לו מאד לצאת משם, צועקין וצועקין וצועקין (ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: אין אפלו אז מעפלט אין אה בלאטי אריין שרייט מען אין מע שרייט אין מע שרייט) והגביה ידיו קצת ולא אמר יותר ואמר שלענין המחשבות והבלבולים שמבלבלין לאדם בענין זה, שדיה לצרה בשעתה (ברכות ט:) ולא יבלבל עצמו כלל כלל בענין זה לא קדם ולא אחר-כך:

א. עיקר השליטה על המחשבות הוא ע"י שמחה

כי עיקר הצלת האדם לצאת מכל היצרים והמחשבות זרות. זה ע"י השמחה, כי בשמחה אותיות מחשבה, דמי שהוא בשמחה הוא שולט על המחשבות שלו, ומי שאינו בשמחה אינו בעל הבית על מחשבותיו.

ואי' ברמב"ם (הל' א"ב פ' כב כא) 'יתירה גדולה מכל זאת אמרו יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה. כי כשאדם פנוי

אדרבה מרגיש במלאכתו שמחה וחיות. וכל זה כי העמל בא מספירת הבינה, וזה נותן לו ישות ושמחה.

על אחת כו"כ אלפי אלפים ק"ו בעמל התורה. כי כל חלק בתורה יש לו פתח ושער, וצריך לעמול כדי שיפתח לו זה השער דקדושה. כמו בצד ימין של התורה הוא אור ועונג, חכמה ומנוחה שיש בתורה. אבל יש שהפתח נסתם לפעמים. ויש כמה דרכים לעלות להשי"ת, וצריך האדם ללמוד כל הדרכים, יש דרך הימין שהוא דרך העונג והחכמה, אבל יש גם דרך השמאל, שהוא בא ע"י העמל והיגיעה.

כשאדם יושב ליד הגמרא ואינו מביין, פעם פעמיים, אם לא התרגל להשמחה של עמל התורה, הרי הוא עומד ומסיים הלימוד. מושא"כ אם מרגיל עצמו להשמחה של עמל התורה, בכל מה שאינו מביין, אדרבה הוא שמח לעמול פעמיים ושלש, עד שיביין, ומשיג בדעתו שדיקא עכשיו שקשה לו הוא זמן המורה, לעסוק בתורה דרך היגיעה.

ה. סוד הלימוד עם חברותא והיגיעה בלימוד לבד

וכן הוא באופן הלימוד, שיש אנשים שמטבעם רגילים ללמוד לבד, והכל הוא לפי הספירה שתלויים בה. ויש שרגילים ללמוד דווקא עם חברותא, כי החיבור בין שתי נשמות הוא בחי' יחוד וחיבור בסוד חיה וחכמה, ואזי יש לו תענוג בלימוד. ויש אנשים שיכולים ללמוד תורה רק עם חברותא, היינו שנפתח לו שער החכמה, ועדיין לא נפתח לא שערי הבינה.

בתורה ואינו רואה ברכה ושמחה בלימודו, והסיבה לכך, שהוא לומד תורה בלא עמל. כי התורה יש בה עונג ושמחה, העונג והאור בא ע"י התגלות האור וההשגה, ומי שזוכה לזה זוכה שיאיר לו אור אלקי. אבל יש בתורה גם חלק השמחה, שזה בא רק ע"י העמל.

ואמרנו רבותינו ז"ל (פרא בחוקתי א'), אם בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה. ועמל היינו מורה. אם הוא לומד תורה בלי שום מורה, כקורא ע"ג גחלים, או שקורא ומביין ותופס הכל בקלות, יתכן שיוזכה עי"ז לעונג וחיות ואור, שהוא בחי' חכמה. אבל אי"ז השמחה בעצמו, כי יש לפעמים שהשי"ת סותם את האור וההשגה, ואם לא יבא לשמחה הרי הוא פתח לכל החטאים רח"ל. ולכן צריך למצוא עצה לבא לשמחה שזה בא רק ע"י עמל.

ד. כמה שמרגיל עצמו להתייגע, כן זוכה לטעום עצם השמחה שבתורה
אלא שהכבידות של הגוף וכן המדמה גורם שהאדם מתעצל מלעמול, כי נדמה לו שאם יתאמץ זה יהיה למעלה מכוחותיו, ומי יודע מה יקרה לו. וזהו הבל ושוא נתעה. כי אדרבה ואדרבה כמה שהאדם מתרגל להתאמץ ולעמול בתורה, פעם אחר פעם, הרי בא מזה לשמחה אמיתית, שמחה פנימית. וזהו טבע שברא ה' שהעמל והיגיעה מביא לשמחה.

ולחברדיל אלפי הבדלות, בכל מלאכה משא ומתן, בתחילה נדמה לאדם שהוא קשה עליו, ולמעלה מכוחותיו, אבל במשך הזמן, כשנכנס לזה כראוי,

הישיבה, לשבת על פיסקא אחת ולהמתין עד שיפתחו המוחין.

וכל זה צריך להרגיל את נפשו, שצריך האדם ללמד את נפשו לדברים הרוחניים, שכל זה הוא חלקי התורה ממש.

בכל אופן, בין בדרך הבינה שמאמץ המוחין להבין, בין בדרך החכמה שיושב על הענין עד שיבין. ולא יסתכל ע"ז שאינו בנקל כמו עם הברותא שאז יש חיבור ויחוד בסוד העונג. כנודע שאמר הרב ר' צבי פסח פרנק זצ"ל שהחילוק בין לימוד לבד לבין לימוד עם הברותא, הוא רק כמה פעמים צריכים לחזור על הנלמד. כי כשלומדים לבד צריך לחזור יותר פעמים. וצריך ליותר ישיבה עד שיפתחו המוחין.

הכלל, שכשיש לו עונג ושמחה, האדם שמור יותר מן היצר הרע. אבל כשנופל משמחת החיים, הוא פתוח לכל הקלי' רח"ל. ולכן אם רואה האדם שאינו עוסק בתורה כראוי, מוכרח שיעסוק באיזה עסק, כי הבטלה מביאה לידי שעמום רח"ל, והעיקר שלא להתבטל.

ובודאי יבקש מה' השיבנו אבינו לתורתך, וקרבנו מלכנו לעבודתך, שע"י התמדת הלימוד זוכים לשוב בתשובה באמת. ה' יזכנו באמת להתמיד בלימוד התורה ולבא לתשובה שלימה, בביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

אבל צריך לדעת את כל הדרכים איך לעלות להר ה'. והוא כשיושב לבדו ועוסק בתורה, כשמזדמן שאין לו חברותא, הנה עתה הזמן לפתוח עוד שער להרגיל עצמו לשמוח עם העמל, וישב לבד ויעיין עוד ועוד. עד שיזכה להרגיש שלימות של שמחה, להשיג ולהבין דברים בדרך עמל. ויש בזה כמה וכמה טובות נשגבות.

ויש לפעמים שיבא עי"ז להשראה אלקית. כי הבינה אף שהיא נמוכה מחכמה, מ"מ היא קרובה יותר להשראה שהיא בסוד הכתר. כי יותר בנקל להגיע לכתר דרך פנימיות הבינה. ומי שירגיל עצמו בכל יום גם ללמוד לבד, לא סתם לישון, אלא לפתוח בנפשו דרך איך להגיע לעמל התורה לבדו.

גם יש דרך ללמוד לבדו בסוד החכמה, בבחי' 'בד קודש ילבש', והוא דרך המלכות וקודש הוא חכמה כנודע, היינו שיושב ומתעכב להבין כל דבר. שמסכים לשבת על הסוגיא עד שיבין.

כי דרך הבינה הוא במה שמאמץ המוחין שלו להבין חלק התורה שלומד בה. ודרך החכמה הוא בחי' מלכות שהיא בסוד ישיבה, שיושב ומתעכב להבין, והוא בסוד יורד למרכבה. היינו שמסכים לרדת ולהתעכב במקומו, כי האדם קשה לו לשבת והתעכב במקום אחד, כי הוא בסוד ז"א שרוצה להמשיך ללכת, אבל כשרוצה להכנס לדרך החכמה, מוכרח שיכיר סוד

מוקדש לזכות

אסתר רות בת צירל דבורה

להצלחה וישועה